

24 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte: Nicolae Gordilă

Judecători: Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Ion Guzun

judecând în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, și părțile vătămate Chirova Maria, Derivolcova Feodora, Pucal Savelii, Creascova Tatiana, Chirnev Constantin, Caltacci Ivan, Chircioglo Dmitri, Jepan Ivan, Cara Dmitri, Todorov Vasile prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Chiose Serghei Xxxxx, născut la xx.xx.xxxx,
originar și domiciliat în xxxxx,

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 31.10.2014 - 29.12.2016;

Instanța de apel: 26.01.2017 - 29.11.2017;

Instanța de recurs: 20.03.2018 - 24.04.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Taraclia din 29 decembrie 2016, s-a dispus încetarea procesului penal după învinuirea lui Chiose Serghei în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, pe motiv că fapta comisă constituie contravenția prevăzută de art. 335 Cod contravențional.

S-a dispus încetarea procesului contravențional în privința lui Chiose Serghei în baza art. 335 Cod contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională.

Acțiunea civilă depusă de reprezentantul CAP „Rodina Nova” în proces de insolvabilitate, Popa Ion, în sumă de 520 330 lei, precum și ale lui Chirnev Constantin în sumă de 28 704,00 lei, Todorova Nadejda în sumă de 9 707,00 lei, Paslari Valentin în sumă de 17 275,00 lei, Paslari Ana în sumă de 8 155,00 lei, Panicerscaia Ecaterina în sumă de 12 187,00 lei, Panicerscaia Valentina în sumă de 6 211,00 lei, Caireac Stepan în sumă de 5 513,00 lei, Gheorghii Dmitrii în sumă de 13 099,00 lei, Jepan Ivan în sumă de 19 623,00 lei, Chircioglo Dmitri în sumă de 16 230,00 lei, Cara Dmitri în sumă de 17 536,00 lei, Donea Elena în sumă de 5 818,00 lei, Chirova Vasilisa în sumă de 11 771,00 lei, Chirova Maria în sumă de 11 947,00 lei, Șpacova Ana în sumă de 17 953,00 lei, Gradinar Nicolae în sumă de 6 445,00 lei, Caltacci Ivan în sumă de 13 094,00 lei, Gheorghii Dmitri în sumă de 16 395,00 lei, Caramalac Feodor în sumă de 21 368,00 lei, Caraghios Ivan în sumă de 26 069,00 lei, Panicerschi Gheorghii în sumă

de 21 763,00 lei, Panicerscaia Irina în sumă de 10 438,00 lei, Creascova Tatiana în sumă de 4 363,00 lei, Caramalac Ulian în sumă de 16 163,00 lei, au fost respinse.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut ca fiind constatate următoarele circumstanțe de fapt:

Chiose Serghei, a fost învinuit de partea acuzării în aceea că activând în calitate de președinte al CAP „Rodina Nova”, ales în această funcție prin hotărârea Adunării generale al CAP „Rodina Nova” din 17 noiembrie 2008, încălcând prevederile lit. j) alin. (1) art. 26 a Legii nr. 1007-XV din 24 aprilie 2002 privind cooperativele de producție, care prevede, că adoptarea hotărârilor privind încheierea tranzacțiilor cu bunurile imobile ține de competența exclusivă a adunării generale, în lipsa hotărârii adunării generale a membrilor CAP „Rodina Nova” privind realizarea bunurilor imobile, la data de 20 ianuarie 2010 a întocmit contract de vânzare-cumpărare nr. 457 privind realizarea lui Dimitrov Victor a căsuței pentru paznici cu nr. cadastral xxxxx, garajului cu nr. cadastral xxxxx, depozitului cu nr. cadastral xxxxx, șopronului cu nr. cadastral xxxxx, garajului cu nr. cadastral xxxxx, atelier cu nr. cadastral xxxxx, cu valoarea totală 223 060 lei, aparținute lui CAP „Rodina Nova”, care ulterior au trecut în proprietate lui Dimitrov Victor, astfel cauzând lui CAP „Rodina Nova” prejudiciul material în proporții deosebit de mari.

Acțiunile lui Chiose Serghei au fost încadrate de acuzator conform prevederilor art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, *samavolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, soldate cu daune în proporții deosebit de mari.*

Totodată, prima instanța a reținut că, prin acțiunile sale, Chiose Serghei nu a cauzat Cooperativei Agricole de Producție „Rodina Nova” prejudiciul cât în proporțiile deosebit de mari, atât și în proporțiile mari, din care considerente prima instanța a considerat că, în acțiunile acestuia lipsesc elementele infracțiunii prevăzută de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal.

În același timp, instanța de fond a considerat că, la momentul vânzării bunurilor imobile menționate, Chiose Serghei a încălcat regula prevăzută de legislație pentru vânzarea bunurilor imobile ce aparțin Cooperativei Agricole de Producție „Rodina Nova”, prin ce a cauzat prejudiciul, manifestat prin încălcarea dreptului membrilor al Adunării Generale Cooperativei Agricole de Producție “Rodina Nova”, la adoptarea hotărârilor ce țin de vânzarea bunurilor imobile.

Astfel, prima instanța a considerat că, acțiunile inculpatului Chiose Serghei conțin elemente a contravenției prevăzută de art. 335 Cod contravențional, *samavolnicia, adică exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, fără a se cauza o daună considerabilă persoanei.*

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1. procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanța, prin care Chiose Serghei să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin.

(3) lit. d) Cod penal, și să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fi suspendată condiționat cu stabilirea termenului de probațiune de 2 ani.

Procurorul a considerat sentința contestată una ilegală și a menționat că instanța de fond, motivând soluția adoptată în partea încetării procesului penal, a făcut trimitere la faptul că în rezultatul întocmirii contractului de vânzare-cumpărare, bunurile imobile menționate au fost vândute cu prețul de 150 000 lei, ce depășește costul lor în conformitate cu actele de evaluare. Mijloacele bănești obținute din realizarea bunurilor imobile respective, au fost introduse în casa CAP „Rodina Nova”. Așadar, instanța de fond a constatat, că în rezultatul realizării bunurilor imobile, nu a fost cauzat nici un fel de prejudiciu, or, mijloace de la realizarea bunurilor au fost introduse în casa întreprinderii, și bunurile au fost vândute cu prețul, care depășește prețul cu care au fost evaluate bunurile, conform evaluării efectuate de „Proexpert-Sud”.

Acuzarea a considerat, că datele cu privire la evaluare reflectate în actul întocmit de „Proexpert-Sud” din 24 noiembrie 2009 și anexate la materialele dosarului, poartă un caracter informativ și prețul reflectat în acest act nu poate fi luat în considerație de către instanța de judecată, or, un asemenea act nu exclude necesitatea efectuării expertizei, și respectiv nu are puterea probantă în conformitate cu art. 93 Cod de procedură penală.

În cadrul cercetării judecătorești partea vătămată Popa Ion a indicat, că prin încheierea Curții de Apel Cahul din 08 octombrie 2012, a fost numit în calitate de lichidator al acestei cooperative. Conform actelor predate de către conducerea întreprinderii, garajele, conform actelor de cesionare, urmau să fie transmise în contul stingerii datorii față de creditori și în conformitate cu registru mijloacelor fixe, prețul bunurilor imobile care au fost înstrăinate de către Chiose Serghei constituie 93 000 lei, dar prețul bunurilor realizate urmează să fie acel cadastral, deoarece este mai aproape de prețul de piață. Partea vătămată Popa Ion, a indicat că, în rezultatul acțiunilor lui Chiose Serghei, CAP „Rodina Nova” i-a fost cauzat prejudiciul material, și dânsul a înaintat acțiunea civilă în sumă 223 610 lei.

Astfel, acuzarea a considerat că prin acțiunile sale, Chiose Serghei a cauzat CAP „Rodina Nova” prejudiciul material în proporții deosebit de mari și în acțiunile lui se regăsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal.

3.2. *inculpatul*, care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea încetării procesului contravențional în baza art. 335 Cod contravențional în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspunderea contravențională, cu emiterea în

această parte a unei noi hotărâri de încetarea procesului contravențional din cauza lipsei faptei contravenționale.

În ședința instanței de apel, inculpatul a depus trei suplimente la cererea de apel, invocând următoarelor motive:

- întocmind tranzacția privind înstrăinarea garajelor auto, în calitate de președinte al CAP „Rodina Nova”, a acționat în conformitate cu legislația în vigoare, nu a comis contravenția prevăzută de art. 335 Cod contravențional deoarece prin acțiunile sale nu a prejudiciat pe nimeni;

- a acționat în strictă conformitate cu prevederile statutului întreprinderii, prin care a fost împuternicit să întocmească orice tranzacții cu privire la vânzare-cumpărare, or în conformitate cu pct. 8.16 al statutului întreprinderii, președintele cooperativei, fie personal fie prin reprezentanți, în limita competenței sale, în conformitate cu legislația în vigoare, perfectează contracte de vânzare-cumpărare și tranzacții de barter la suma până la 500 000 lei, iar de la suma 501 000 lei numai cu adoptarea hotărârii de către membrii organelor de conducere a cooperativei;

- instanța de judecată urma să țină cont de faptul că potrivit hotărârii adunării generale CAP „Rodina Nova” din 25 martie 2006, președintele cooperativei este împuternicit să vândă bunurile imobile în contul stingerii datoriilor în temeiul dispozițiilor nr. 3,4,5 din 12 noiembrie 2000 și respectiv actelor de cesionare din 23 noiembrie 2000;

- martorul Burlacov Stepan în prima instanță a declarat că certificatele privind cota-parte valorică au fost eliberate de întreprinderea „Rodina”, care a fost lichidată, dar CAP „Rodina Nova” nu este succesorul în drepturi al întreprinderii agricole „Rodina”. Totodată a mai indicat că la începutul anului 2010, a avut loc ședința consiliului CAP „Rodina Nova”, în cadrul căreia s-a adoptat decizia de a realiza bunurile imobile, și anume parcul de automobile în conformitate cu dispoziția nr. 5 din 12 noiembrie 2000 și ferma de păsări în conformitate cu dispoziția nr. 3 din 12 noiembrie 2000. Acest fapt a fost confirmat și prin declarațiile martorilor Zaporozjan Petru, Todorov Ivan, Dimitrova Anna și Mutavci Maria;

- potrivit dispoziției nr. 5 din 12 noiembrie 2000 și actului de cesionare din 23 noiembrie 2000, parcul auto cu prețul total 93 913 lei a fost transmis pentru realizarea în contul stingerii datoriilor salariale, impozitelor și altor datorii. Acest preț a fost fixat în baza hotărârii comisiei de privatizare și putea fi schimbat doar luând în considerație uzura;

- atât la etapa urmăririi penale cât și în cadrul judecării cauzei, acuzarea nu a prezentat date privind evaluarea parcului de automobile, prin urmare nu există suma prejudiciului. Datele cu privire la suma evaluării de 223 610 lei prezentată de către organul cadastral, la care face trimitere organul de urmărire penală, au fost eliberate pe numele lui Dimitrov Victor și sunt datate cu 01 iunie 2010, pe când în rechizitoriu, data comiterii infracțiunii este 20 ianuarie 2010, respectiv datele la suma prezentată de organul cadastral nu sunt relevante cauzei penale respective;

- prima instanță corect a respins acțiunile civile înaintate de părțile vătămate și părțile civile, deoarece persoanele care au fost recunoscute în calitate de părți civile pe dosarul în cauză, nu sunt membri al CAP „Rodina Nova”, or Legea cu privire la cooperativele de producție stabilește expres, că calitatea de membru al cooperativei încetează în momentul reorganizării sau lichidării cooperativei, iar părțile civile recunoscute în această calitate în cadrul dosarului în cauză, nu au confirmat prin probe precum că ei sunt membri al CAP „Rodina Nova”. Mai mult ca atât, potrivit ordinelor de încasare, suma de 150 000 lei a fost introdusă în casa întreprinderii, astfel, nu există prejudiciu material cauzat;

- la înaintarea învinuirii, pentru apărarea drepturilor sale a fost desemnat avocatul Caraseni Ghenadie, care potrivit hotărârii Uniunii Avocaților din 26 septembrie 2014, nu avea dreptul de a exercita profesia de avocat, deoarece i-a fost încetată activitatea, prin urmare, a fost încălcat dreptul învinuitului la apărare, deoarece a fost lipsit de asistența unui apărător calificat.

3.3. părțile civile Panicerschii Gheorghe, Gherghi Dmitri, Chirova Maria, Chirova Vasilisa, Panicerscaia Valentina, Parpulov Ivan, Panicerscaia Ecaterina, Creascova Tatiana, Caraghios Ivan, Chirnev Constantin, Caltacci Ivan, Gherghi Dmitrii Fiodor, Gradinar Nicolai, Chircioglo Dmitrii, Jepan Ivan, Cara Dmitri, Caramalac Fedora, Panicerscaia Irina, Todorova Nadejda, Donea Elena, Paslari Valentina, Caireac Stepan, Tatarlî Ivan, Chirova Maria Demian, Caramalac Ulian și de părțile vătămate Derivolcova Feodora, Pucal Savelii și Todorov Vasile, care au solicitat admiterea apelurilor declarate, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Chiose Serghei să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii incriminate și să fie admise integral acțiunile civile înaintate de către ei.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 noiembrie 2017, au fost respinse apelurile declarate ca nefondate, cu menținerea sentinței instanței de fond fără modificări.

4.1. Colegiul a considerat că la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei și just a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în privința lui Chiose Serghei pe motiv că fapta comisă de acesta reprezintă contravenție prevăzută de art. 335 Cod contravențional, și corect a dispus încetarea procesului contravențional în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

Colegiul a notat că, prima instanță analizând declarațiile participanților la proces și toate probele prezentate de către participanții la proces, corect a ajuns la concluzia că învinuirea adusă lui Chiose Serghei pe faptul că dânsul, fiind conducătorul al CAP „Rodina Nova”, încălcând prevederile art. 26 alin. (1) lit. j) a Legii privind cooperativele de producție nr. 1007-XV din 25 aprilie 2002, care prevăd că încheierea tranzacțiilor cu bunurile imobile, țin de competența exclusivă a adunării generale a cooperativei, în mod samavolnic, în lipsa deciziei adunării generale al membrilor al CAP „Rodina Nova” privind realizarea bunurilor imobile lui CAP „Rodina Nova”, și anume, căsuței pentru paznic cu nr. cadastral xxxxx, garajului cu nr. cadastral xxxxx,

depozitului cu nr. cadastral xxxxx, șopronului cu nr. cadastral xxxxx, garajului cu nr. cadastral xxxxx, atelierului de lucru cu nr. cadastral xxxxx, la data de 20 ianuarie 2010 a înstrăinat aceste bunuri imobile lui Dimitrov Victor, a fost dovedită în cadrul cercetării judecătorești.

Colegiul judiciar a considerat că Chiose Serghei în activitatea sa de președinte al CAP „Rodina Nova”, urma să se conducă de legislația în vigoare, or în cazul existenței contradicțiilor între statutul întreprinderii și Legii privind cooperativele de producție, în primul rând urmă să se conducă de prevederile legii, deoarece art. 9 alin. 3) a Legii menționate, stipulează clar că prevederile statutului întreprinderii care vin în contradicție cu legislația în vigoare, sunt nule de la data adoptării lor.

Instanța de apel nu a reținut argumentul inculpatului precum că dânsul a fost obligat să vândă parcul de automobile întru executarea deciziei adunării membrilor al CAP „Rodina Nova” din 25 martie 2006 și a menționat că prima instanță corect a stabilit că, statutul CAP „Rodina Nova” în partea ce ține de pct. 8.16 care împuternicește președintele cooperativei să încheie tranzacțiile de barter și tranzacții de vânzare-cumpărare în sumă de până la 500 000 lei, contravine legislației în vigoare, or, conform prevederilor Legii privind cooperativele de producție, încheierea acestor tranzacții ține de competența adunării generale al cooperativei, respectiv în cazul dat urmau să fie aplicate prevederile Legii privind cooperativele de producție.

Nu au fost luate în considerație nici argumentele inculpatului precum că el a vândut parcul de automobile în baza hotărârii consiliului cooperativei CAP „Rodina Nova” din 19 ianuarie 2010, or studiind materialele cauzei penale, Colegiul a constatat că potrivit procesului-verbal al adunării consiliului cooperativei CAP „Rodina Nova” din 19 ianuarie 2010, a fost examinată întrebarea cu privire la vânzarea parcului de automobile lui Dimitrov Victor, decizia fiind luată unanim. Însă procesul-verbal menționat, nu este semnat nici de președinte al ședinței sau secretarul ședinței și nici de un alt membru al cooperativei prezent la ședința respectivă, fapt care creează dubii în privința deciziei adoptate.

Colegiul analizând declarațiile martorilor în coroborare cu celelalte probe, a considerat că în cadrul examinării cauzei în instanța de fond și în instanța de apel, s-a dovedit cu certitudine că inculpatul Chiose Serghei a realizat lui Dimitrov Victor bunurile imobile CAP „Rodina Nova”, cu încălcarea legislației în vigoare, și anume neavând în acest sens împuterniciri.

În același timp, Colegiul a considerat că prima instanță corect a concluzionat și asupra lipsei prejudiciului material în proporții deosebit de mari în mărime de 223 600 lei, or acest prejudiciu nu a fost probat prin careva probe pertinente, concludente și veridice.

Colegiul a constatat că la materialele cauzei de către inculpat a fost anexat raportul de evaluare a bunurilor imobile, efectuat de Agenția de expertiză și evaluare „Proexepert-Sud”, potrivit căruia au fost evaluate - construcția de comunicare cu suprafața la sol de 20,1 m² ; depozit de combustibil și lubrifianți cu suprafața la sol de 20,5 m² ; garaj cu suprafața la sol de 469,2 m² ; construcție aucsiliară cu suprafața de

9,5 m²; garaj cu suprafața la sol de 924,0 m²; garaj cu suprafața la sol de 102,7 m², amplasate în orașul Taraclia, str. V. Cebanova, fiind evaluate în sumă de 92 738 lei.

Mai mult ca atât, potrivit adevărului eliberate de lichidatorul CAP „Rodina Nova”, Popa Ion, din 06 noiembrie 2014, prețul parcului de automobile este de 93 913 lei. De către Colegiu nu au fost reținute cerințele înaintate de către reprezentantul părții vătămate CAP „Rodina Nova” în proces de insolvență, Popa Ion, care a înaintat acțiunea civilă în sumă de 520 000 lei, deoarece aceste cerințe nu au fost dovedite cu careva probe pertinente și verosimile.

La fel, Colegiul a considerat că nu este întemeiată cerința privind încasarea sumei de 223 613 lei, care constituie prețul bunurilor imobile în conformitate cu evaluare cadastrală, or potrivit declarațiilor martorului Calinenco Gheorghe, evaluarea construcțiilor se efectuează în conformitate cu Legea cu privire la activitate de evaluare nr. 989-XV din 18 aprilie 2002. A comunicat că, există 3 feluri de evaluare a prețurilor și anume - valoarea contabilă, valoarea de piață și evaluare pentru impozitare. A comunicat că, în Registrul bunurilor imobile, este indicată suma evaluării pentru impozitare, iar oficiul cadastral nu efectuează servicii de estimarea valorii bunurilor imobile.

Astfel, Colegiul a respins argumentele procurorului invocate în apelul declarat, precum că actul de evaluare nu poate înlocui raportul de expertiză, or, prevederile art. 93 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală, statuează clar că documentele (inclusiv documentele oficiale) se admit ca probe în procesul penal, iar în conformitate cu alin. (3) art. 93 Cod de procedură penală, „elementele de fapt pot fi folosite în procesul penal ca probe dacă ele au fost dobândite de organul de urmărire penală sau de altă parte în proces, cu respectarea prevederilor prezentului cod”. În opinia Colegiului, actul de evaluare întocmit de Agenția de expertiză și evaluare „Proexpert-Sud”, reprezintă un document, cu atât mai mult nici partea acuzării, nici părțile vătămate nu au depus careva obiecții și nu au prezentat argumente contrarii la acest act.

Mai mult, suma achitată pentru parcul de automobile de către Dimitrov Victor, a fost introdusă în casa CAP „Rodina Nova”, ca dovadă acestui fapt fiind dispozițiile de încasare anexate la materialele dosarului. Prin urmare, Colegiul a considerat că prima instanța corect a ajuns la concluzia că prin acțiunile inculpatului, CAP „Rodina Nova” nu a fost cauzat prejudiciul nici în proporții deosebit de mari, nici în proporții mari, respectiv în acțiunile inculpatului lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzută de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal.

Colegiul a notat că, un element esențial al laturii obiective al infracțiunii de samavolnicie este ca în urma acțiunilor inculpatului să fie cauzată o daună în proporții mari intereselor publice, persoanelor fizice ori juridice, sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale acestora. Astfel, samavolnicia este infracțiunea materială, care se consideră consumată din momentul producerii daunelor mari sau deosebit de mari, cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Dacă samavolnicia nu implică producerea nici uneia din astfel de daune, calificarea se va face conform art. 335 Cod contravențional conform indicilor –

„samavolnicia, adică exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, fără a se cauza vreo daună considerabilă persoanei... ”.

Totodată, Colegiul a constatat că fapta a fost săvârșită de inculpat la 20 ianuarie 2010, iar la momentul pronunțării sentinței, termenul de prescripție de tragere la răspundere contravențională era deja expirat. Astfel, prima instanța just a ajuns la concluzia de încetarea procesului contravențional în privința lui Chiose Serghei, din motivul expirării termenului de prescripție pentru tragere la răspundere contravențională.

Nu a fost reținut argumentul inculpatului precum că a fost încălcat dreptul său la apărare, deoarece a fost asistat de un avocat lipsit de împuterniciri, or prevederile art. 1 alin. (1), art. 12 alin. (1), (2), art. 14 alin. (1), lit. a), alin. (2)-(3), art. 22 alin. (1), (3), art. 24 alin. (1), art. 27-28 din Legea cu privire la avocatură din 19 iulie 2002, statutul de avocat se atestă prin licență, iar Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nu atestă că Caraseni Ghenadie a predat licența, ori că aceasta și-ar fi pierdut puterea de acțiune.

La fel, nu au fost reținute alegațiile inculpatului indicate în apel, precum că prin ordonanța din 08 aprilie 2016, emisă de procurorul Terzi V., dânsul a fost reabilitat, or ordonanța de refuz în începerea urmăririi penale din 08 aprilie 2016 emisă de procurorul Terzi V., nu-l vizează pe Chiose Serghei dar se referă la Burlacov Stepan și Mutavci Maria, mai mult, potrivit acesteia a fost solicitată începerea urmăririi penale în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, ce reprezintă o altă infracțiune cu altă latura obiectivă. Totodată s-a considerat neîntemeiat și argumentul inculpatului, precum că prin ordonanța din 20 decembrie 2013, emisă de procurorul în Procuratura Anticorupție Serviciul Sud, Anatolie Ciuleacu, pe o cauză penală similară în privința lui a fost încetată urmărirea penală, deoarece este un caz aparte și nu are nici o relevanță cu prezenta cauză penală.

Totodată nu au fost reținute cele menționate de inculpat cu referire la faptul că de către organul de urmărire penală a fost ținut în calitate de bănuț o perioadă mai mare de trei luni, Colegiul constatând că din conținutul ordonanței din 08 august 2012, rezultă clar că urmărirea penală a fost pornită pe faptul samavolniciei, iar alegațiile inculpatului că în partea constatatoare a ordonanței este indicat că urmărirea penală a fost pornită împotriva lui personal, sunt pur declarative, în partea respectivă a ordonanței fiind descrise acțiunile efectuate de conducerea CAP „Rodina Nova”, ci nu a lui Chiose Serghei personal.

Astfel, prin ordonanța menționată, lui Chiose Serghei nu i-a fost atribuit statutul de bănuț, așa cum se invocă, or, potrivit statutului CAP „Rodina Nova”, organele de conducere al întreprinderii sunt Adunarea generală, Consiliul cooperativei, Președintele cooperativei, Comisia de audit, iar în partea constatatoare a ordonanței de pornirea urmăririi penale din 08 august 2012, nu este specificat nici unul din aceste organe, ci este indicat că acțiunile au fost efectuate de conducerea întreprinderii.

Colegiul a relevat că, ordonanța de recunoașterea în calitate de bănuț în sensul art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, este considerată acea ordonanță, în care

organul de urmărire penală pentru prima dată de la momentul pornirii urmăririi penale expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, iar în speță, această ordonanță este cea din 27 decembrie 2012, învinuirea lui Chiose Serghei fiind înaintată la 25 martie 2013. Prin urmare, de către organul de urmărire penală au fost respectate prevederile Codului de procedură penală iar argumentele inculpatului precum că a fost ținut în calitate de bănuit mai mult de trei luni, au fost respinse ca neîntemeiate.

A fost respinsă și solicitarea inculpatului de a înceta procesul contravențional din motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor constitutive a contravenției, în acest sens Colegiul atestând că la efectuarea vânzării bunurilor imobile, Chiose Serghei a încălcat ordinea stabilită de legislație pentru vânzarea bunurilor imobile ce aparține CAP „Rodina Nova”, fapt prin care a cauzat întreprinderii prejudiciu neconsiderabil, manifestat prin încălcarea dreptului membrilor Adunării Generale a cooperativei, de a adopta decizie în partea realizării bunurilor imobile.

La fel au fost respinse alegațiile inculpatului și apărătorului său cu privire la împuternicirile procurorului la depunerea apelului împotriva sentinței pe motiv că la materialele dosarului a fost prezentată dispoziția procurorului șef-interimar al Procuraturii raionului Taraclia - Iulia Mihailova, privind împuternicirea procurorului Vornicov Victor, pentru participarea în continuare întru susținerea învinuirii, pe cauza penală de învinuirea lui Chiose Serghei de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal.

În altă ordine de idei, Colegiul a considerat că în partea soluționării cauzei cu privire la acțiunile civile înaintate de reprezentantul CAP „Rodina Nova” în proces de insolvabilitate, Popa Ion și părțile vătămate, instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a respinge acțiunile civile înaintate, deoarece prin hotărârea judecătorei Cantemir din 17 noiembrie 2015, s-a încasat de la CAP „Rodina Nova” cote valorice din patrimoniul întreprinderii în beneficiul lui Chircioglo Dmitrii, Chirova Maria, Pucal Savelii, Chirnev Constantin, Caireac Stepan, Panicerscaia Valentina, Cara Dmitrii, Todorov Vasilii, Todorova Nadejda și Gherghi Dmitrii. Mai mult, în cadrul examinării cauzei penale în prima instanță și în instanța de apel, s-a constatat că mijloacele bănești de la vânzarea garajului pentru automobile, au fost transferate de către Dimitrov Victor în casa CAP „Rodina Nova”, iar potrivit declarațiilor martorului Calinenco Gheorghii și probelor anexate la materialele dosarului, se desprinde că parcul pentru automobile a fost înregistrat cu drept de proprietate după CAP „Rodina Nova” și nu intră în patrimoniul care urma să fie transmis cotașilor în contul cotelor valorice.

5. Împotriva deciziei instanței de apel declară recursuri ordinare:

5.1. procurorul, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului procurorul indică că instanța de apel, contrar prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, nu a descris fapta considerată ca fiind

dovedită, cu indicarea locului, timpului și modului săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele.

La baza învinuirii a fost pus costul bunurilor prezentat de către organul cadastral, care este identic cu costul de piață, și care la momentul comiterii infracțiunii constituia 223 610 lei. Chiar dacă potrivit dispozițiilor de încasare, Dimitrov Victor a achitat în casa CAP „Rodina Nova” suma de 150 000 lei, oricum reiese că există un prejudiciu în sumă de 73 610 lei, care până în prezent nu a fost restituit.

Instanța de apel nu a dat nici o apreciere declarațiilor părții vătămate, Popa Ion, care a indicat că în conformitate cu registrul mijloacelor fixe, prețul bunurilor imobile care au fost înstrăinate de către Chiose Serghei constituie 93 000 lei, dar prețul bunurilor realizate urmează să fie cel cadastral, deoarece este mai aproape de prețul de piață. La fel, ultimul a declarat că în rezultatul acțiunilor lui Chiose Serghei, CAP „Rodina Nova” i-a fost cauzat prejudiciu material, iar el a înaintat acțiune civilă în sumă de 223 610 lei. Prin urmare, acuzarea consideră că inculpatul a cauzat CAP „Rodina Nova” prejudiciul material în proporții deosebit de mari, iar în acțiunile acestuia se regăsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal.

5.2. părțile vătămate Chirova Maria, Derivolcova Feodora, Pucal Savelii, Creascova Tatiana, Chirnev Constantin, Caltacci Ivan, Chircioglo Dmitri, Jegan Ivan, Cara Dmitri, Todorov Vasile, care menționează că nu sunt de acord cu hotărârile instanțelor de fond deoarece Chiose Serghei, ilegal și samavolnic, fără hotărârea fondatorilor și adunării generale, a vândut bunurile imobile ale CAP „Rodina Nova” astfel cauzând un prejudiciu în valoare de 223 060 lei, prin urmare acesta urmează a fi pedepsit pentru cele comise.

6. Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol

Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, se referă la următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există

circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe. Dispozitivul deciziei instanței de apel trebuie să corespundă concluziilor făcute de instanță în partea descriptivă.

Din conținutul deciziei rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei a comis un șir de erori și anume:

În speță, se reține că potrivit rechizitoriului, Chiose Serghei a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, samavolnicia, adică exercitarea unui drept presupus prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au încălcat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

Examinând cauza, instanța de fond, în partea dispozitivă a sentinței, a dispus încetarea procesului penal deoarece fapta inculpatului constituie contravenție prevăzută de art. 335 Cod contravențional, totodată procesul contravențional fiind încetat pe motiv că a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspundere contravențională, pe când în partea descriptivă a acesteia, nu a constatat ca fiind dovedită în acțiunile inculpatului fapta contravențională prevăzută de art. 335 Cod contravențional.

Astfel, au fost încălcate cerințele art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală potrivit căruia, *partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită* și art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală potrivit căruia, *în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru fiecare infracțiune constatată ca dovedită*, astfel, inculpatul a fost considerat vinovat pentru o faptă neconstată de către instanța de fond, eroare care ulterior a fost menținută de către instanța de apel prin menținerea sentinței atacate.

Situația descrisă mai sus, nu poate fi corectată în recurs, fiind constatată o încălcare flagrantă de către instanța de apel a prevederilor art. 394 și 395 Cod de procedură penală, or, conform art. 419 Cod de procedură penală - *rejudicarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător*, prin urmare constatându-se că motivarea soluției adoptată de instanța de apel, contrazice

dispozitivului hotărârii, temei ce se încadrează în prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În altă ordine de idei, Colegiul menționează că decizia atacată prezintă și deficiențe sub aspectul motivării, fiind una confuză și fără o argumentare concretă, instanța făcând doar o copie a sentinței instanței de fond, fără a da o nouă apreciere probelor administrate în cauza penală, or având dreptul să reformeze sentința atacată, instanța de apel a priori a mers pe ideea preconcepută a instanței de fond care a statuat asupra vinovăției inculpatului de comiterea contravenției prevăzută de art. 335 Cod contravențional.

Este de menționat faptul că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură. Orice schimbare a încadrării juridice, atât în sensul atenuării, cât și a agravării, urmează a fi minuțios analizată și argumentată de instanța deferită cu judecarea cauzei. Instanțele, atunci când constată lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate acestuia prin rechizitoriu și necesitatea recalificării faptelor în baza altei norme legale, urmează să-și argumenteze soluția prin prisma tuturor probelor acumulate în dosar, care trebuie apreciate multilateral și obiectiv.

Reieșind din cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că cele enunțate nu pot fi corectate în instanța de recurs, urmând a admite recursul declarat de către procuror, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se expună asupra tuturor motivelor apelurilor, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417-418 Cod de procedură penală.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să verifice și să aprecieze profund probele administrate în instanța de fond și cea de apel în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul convenit, prin prisma Legii privind cooperativele de

producție nr. 1007-XV din 25.04.2002 și statutului CAP „Rodina Nova”, prezența sau lipsa vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, și părțile vătămate Chirova Maria, Derivolcova Feodora, Pucal Savelii, Creascova Tatiana, Chirnev Constantin, Caltacci Ivan, Chircioglo Dmitri, Jegan Ivan, Cara Dmitri, Todorov Vasile, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui *Chiose Serghei*, și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 22 mai 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun